

Oslo, 29.01.20

Innspill til forslag til Endringer i bioteknologiloven mv.

Sex og samfunn vil takke for mulighet til å komme med innspill til helse- og omsorgskomiteens arbeid med *Prop. 34 L (2019–2020) Endringer i bioteknologiloven mv.*

Om Sex og samfunn

Sex og samfunn ble etablert i 1971 og er Norges største senter for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter. Sex og samfunns driver klinisk, undervisnings- og formidlingsarbeid, der den kliniske delen av arbeidet inkluderer Norges største klinikk for seksuell helse.

I 2019 hadde vi 29 000 besøk på klinikken, hvorav om lag 14 000 tok selvtest og i underkant av 15 000 møtte til timekonsultasjon. I tillegg besvarte vi om lag 8 200 henvendelser fra hele landet på epost og telefon. Henvendelsene kommer i hovedsak fra unge, foreldre og fra helsepersonell.

Sex og samfunns chat besvarte totalt 10 694 samtaler i 2019. Tjenesten nådde ut til personer fra alle landets fylker. Majoriteten av brukerne, totalt 45 %, var i aldersgruppen 20-25 år. I 2018 utviklet vi en chatbot som skal svare på spørsmål knyttet til prevensjon. Vår chatbot mottok i 2019 i underkant av 18 000 henvendelser.

Erfaringer fra vårt kliniske arbeid genererer bred kunnskap som videreformidles til øvrige aktører på feltet. Sex og samfunn gjennomfører ulike opplæringstiltak. Vi er blant annet, på vegne av Utdanningsetaten, leverandør av seksualitetsundervisning til alle elever på 9. trinn i Oslo kommune. Vi holder også opplæring om prevensjon ved høgskoler og universiteter med utdanningsforløp innenfor helsefag, og vi tilbyr kurs med et bredt utvalg tema, inkludert trans*tematikk, personer som kjøper sex, hiv/aids, sexologi, seksuelt overførbare infeksjoner og prevensjon, tilpasset ulike deltakergrupper.

Sex og samfunn gjennomfører tiltak som fagutvikling og kunnskapsspredning blant annet gjennom hospiteringsordning for helsepersonell, utvikling av *Metodebok for seksuell helse*, *eMetodebok.no* og drift av nettsiden *sexogsamfunn.no* med faglig informasjon og faktaopplysninger om seksuell og reproduktiv helse og rettigheter.

Gjennom vårt påvirkningsarbeid bidrar vi til å sette dagsorden både politisk og i mediene, lokalt og nasjonalt, og påvirkningsarbeidet er en stadig større del av vår virksomhet.

Vårt innspill

Sex og samfunns innspill er begrenset til følgende to spørsmål: assistert befruktning og eggdonasjon. Vi har ikke tatt stilling til andre spørsmål i saken.

Assistert befruktning

Vi mener overordnet at assistert befruktning ikke bør begrenses til par, men også kunne tilbys enslige. I tillegg merker vi oss at proposisjonen kun omtaler relasjonen mann og kvinne, og vi savner et mer kjønnsnøytralt og inkluderende språk.

Når det gjelder forslaget om å fastsette 45 år som øvre aldersgrense for assistert befruktning stiller vi oss bak uttalelse gitt av Oslo Universitetssykehus HF og St. Olavs hospital HF som ikke ønsker en slik øvre aldersgrense, men at 45 år kan settes som veiledende grense i retningslinjer. Vi ser også at OUS HF uttaler:

Det er prinsipielt sett ikke riktig å fastsette en aldersgrense bare for kvinner. Menns aldring påvirker også fruktbarheten og eldre fedre har økt risiko for å gi opphav til barn med arvelige sykdommer.¹

I tillegg mener vi at den nedre aldersgrensen på 25 år bør endres. Her er vi enige med Den norske jordmorforening om at unge kvinner under 25 år som har medisinske grunner til infertilitet bør kunne vurderes individuelt.² Denne gruppen bør også få mulighet om lagring av ubefruktede egg eller eggstokkvev.

Proposisjonen viser til forarbeidene til dagens bioteknologilov § 2-6 hvor det står følgende: «kvinnen bør være mellom 25 og 40 år, og mannen i rimelig aldersmessig avstand til henne».³ Vi mener det ikke skal være opp til en medisinsk vurdering å avgjøre hvorvidt to partnere, både hetero- og homofile, som ønsker assistert befruktning, er i rimelig aldersmessig avstand til hverandre.

Vi støtter forslaget om at det skal utarbeides retningslinjer for vurderingen av personer som søker assistert befruktning, og vi mener, som FRI - Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold, at disse retningslinjene bør være tydelige og inkludere faglige kriterier som behandlende lege må legge til grunn for å sikre en objektiv vurdering av personer som søker assistert befruktning.

Eggdonasjon

Prinsipielt mener vi at rett til donor ved behandling av ufrivillig barnløshet bør inkludere eggdonasjon, og ikke kun begrenses til sæddonasjon.

Med vennlig hilsen

Maria Røsok
Daglig leder

Tore Holte Follestad
Assisterende daglig leder

---

¹ Helse- og omsorgsdepartementet (2019). [Prop. 34 L \(2019 –2020\) Proposisjon til Stortinget \(forslag til lovvedtak\) Endringer i bioteknologiloven mv.](#): s. 20.

² Ibid.: s. 22.

³ Ibid.: s. 25.